

Arrest van het Hof (Tweede Kamer)
van 14 december 1965¹

Samenvatting

1. *Ambtenaren — Beroep — Termijn verstreken — Verzoek of klacht in de zin van art. 90 van het Statuut van de ambtenaren — Onderscheid tussen verzoek en klacht voor wat betreft de ontvankelijkheid*
2. *Ambtenaren — Beroep — Termijn verstreken — Verzoek of klacht in de zin van art. 90 van het Statuut van de ambtenaren — Verval*
3. *Ambtenaren — Beroep — Nalaten van de administratie — Begrip (Statuut van de ambtenaren, art. 91)*
4. *Procedure — Arrest houdende nietigverklaring — Rechtsgevolgen — Beperking tot partijen en personen rechtstreeks bij de nietigverklaarde handeling betrokken — Arrest opleverende een nieuw feit — Begrip*

1. Afgezien van eventuele verschillen tussen een verzoek en een klacht kan noch de een noch de ander een beroepstermijn opnieuw doen ingaan ten gunste van de belanghebbende wanneer zij betrekking hebben op de wettigheid van een handeling die hij heeft nagelaten binnen de gestelde termijnen aan te vallen.

2. Vgl. Samenvatting no. 1 van het arrest in de zaak 52-64 (*Jurisprudentie*, Deel XI, blz. 1264).

3. Vgl. Samenvatting no. 2 van het arrest in de zaak 52-64 (*Jurisprudentie*, Deel XI, blz. 1264).

4. Vgl. Samenvatting no. 4 van het arrest in de zaak 43-64 (*Jurisprudentie*, Deel XI, blz. 482).

In de zaak 12-65 :

FRED BAUER,

ambtenaar bij de Europese Economische Gemeenschap, vertegenwoordigd en bijgestaan door Mr. Marcel Slusny, advocaat bij het Hof van Appel te Brussel, lector aan de universiteit van Brussel,

ten deze domicilie gekozen hebbende bij Mr. Ernest Arendt, advocaat en procureur, 6, rue Willy Goergen, Luxemburg,

verzoeker,

¹ — Procestaal : Frans.

tegen

COMMISSIE VAN DE EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP,
vertegenwoordigd door haar rechtskundige raadsman Louis
de la Fontaine,
ten deze domicilie gekozen hebbende bij Henri Manzanares,
secretaris van de Juridische Dienst der Europese Uitvoerende
Organen, 2, place de Metz, Luxemburg,

verweerster,

betreffende de indeling van verzoeker in de rang L A/4, salaris-
trap 8,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede Kamer),

samengesteld als volgt :

W. Strauß, Kamerpresident,
A. M. Donner en R. Monaco (Rapporteur), Rechters,
Advocaat-Generaal : J. Gand,
Griffier : A. Van Houtte,

het volgende

ARREST

TEN AANZIEN VAN DE FEITEN

I — Overzicht van de feiten

Overwegende dat de feiten die aan het beroep ten grondslag liggen
als volgt kunnen worden samengevat :

Verzoeker is werkzaam bij de groep voor de talendienst bij de
Commissie van de E.E.G. Hij is op 21 december 1962 in vaste dienst
aangesteld, in de rang L A/5, salaristrap 8. Bij besluit van 23 september
1963 is hij ingedeeld in de rang L A/4, salaristrap 5, met ingang van 1
januari 1962. Op 30 oktober 1964 heeft verzoeker bij het tot aanstelling
bevoegde gezag een klacht ingediend met het doel, met ingang van
1 januari 1962 te worden ingedeeld in salaristrap 8 van rang L A/4.

Bij brief van 13 januari 1965 heeft de directeur-generaal van de administratie hem geantwoord dat zijn verzoek onderwerp van een diepgaand onderzoek was en dat hem een antwoord zou worden gegeven zodra het onderzoek tot een definitief resultaat zou hebben geleid.

Op 26 februari 1965 heeft verzoeker het onderhavige beroep ingesteld;

II — Conclusies van partijen

Overwegende dat *verzoeker* concludeert dat het den Hove behage :

- „1. Het besluit van de Commissie van 23 september 1963 te vernietigen voor zover daarbij de salaristrap wordt vastgesteld waarin verzoeker per 1 januari 1962 moet worden ingedeeld;
2. het stilzwijgende besluit tot afwijzing van het op 30 oktober 1964 ingestelde administratieve beroep te vernietigen;
3. voor zover nodig het besluit van 13 januari 1965 te vernietigen;
4. voor recht te verklaren en vast te stellen dat verzoeker moet worden ingedeeld in rang L A/4, salaristrap 8, met terugwerkende kracht tot 1 januari 1962, met alle daaraan verbonden geldelijke gevolgen, en nabetaling van salaris vanaf 1 januari 1962;
5. verweerster te verwijzen in de proceskosten.”

dat hij daaraan in zijn repliek toevoegt;

„Subsidiar aan verweerster te bevelen over te leggen :

1. het besluit van de Commissie van 29 juli 1963, bevattende de omschrijving van de werkzaamheden en de bevoegdheden aan elk ambt verbonden;
2. de brief van de heer Noack, hoofd van de talentdienst bij de Raad van ministers, aan de heer Gummerer, hoofd van de vertaaldienst bij de Commissie van de E.E.G. van 21 september 1960;
3. de nota PERS/11/63 van 26 juli 1963, van het uitvoerend secretariaat, die aan de Commissie voorgelegd is.”

Overwegende dat *verweerster* concludeert dat het den Hove behage :

„Het onderhavige beroep te verwerpen als zijnde niet-ontvankelijk, althans ongegrond;
verweerster te verwijzen in de kosten overeenkomstig de hier van toepassing zijnde bepalingen.”;

III — Middelen en gronden van partijen

Overwegende dat de middelen en gronden van partijen als volgt kunnen worden samengevat :

Met betrekking tot de ontvankelijkheid

Verweerster verklaart dat het beroep niet-ontvankelijk is als zijnde te laat ingesteld. Zij voert aan dat het stilzwijgende besluit tot afwijzing

van de klacht van verzoeker een bevestiging zonder meer is van het besluit betreffende de indeling van 23 september 1963. Tegen dit laatste besluit had verzoeker zijn beroep binnen de in het Statuut voorgeschreven termijnen moeten richten; op het tijdstip, waarop hij zijn klacht heeft ingediend, waren die termijnen echter reeds lang verstreken.

Een beroep op het arrest 70-63 van 7 juli 1964 in de zaak „Collotti/Hof van Justitie” om dit verval van recht te ontgaan zou vruchteloos zijn. Dit arrest kan in zoverre geen „nieuw feit” vormen ten aanzien van verzoeker, waardoor de verstreken beroepstermijnen opnieuw zouden kunnen gaan lopen, aangezien de gevolgen van het arrest uitsluitend beperkt zijn tot de enkele rechtsverhoudingen, waarvan het Hof kennis heeft genomen, dat wil zeggen van die, welke tussen de partijen bij het geding bestonden, en geen derden betroffen. Zoals de Advocaat-Generaal het in de zaak 43-64 heeft gezegd, zou een tegengesteld standpunt de stabiliteit der administratieve verhoudingen schaden.

Verzoeker brengt hier het volgende tegen in :

a) Uit de brief van de directeur-generaal van de administratie van 13 januari 1965 blijkt duidelijk dat verzoekers klacht op die datum nog onderwerp van een diepgaand onderzoek was en er toen nog geen sprake was van een stilzwijgend besluit tot afwijzing. Bij het verstrijken van de termijn van twee maanden, gerekend vanaf de datum van de hierboven bedoelde klacht was er dus geen enkel besluit ter bevestiging van dat van 23 september 1963 genomen. Derhalve is het onderhavige beroep gericht tegen het werkelijk „ontbreken” van een beslissing, en het is juist ingesteld ter voorkoming van verval van recht ingevolge artikel 91 van het Statuut.

b) Overigens vormt het beginsel, volgens hetwelk klachten moeten worden ingediend binnen de beroepstermijnen, geen beletsel voor verlenging van die termijnen, wanneer zich nieuwe omstandigheden, of juist gezegd een „nieuw feit”, voordoen. Hier nu zou het „nieuw feit” gevormd worden door het arrest 70-63 van 7 juli 1964, waarbij het Hof, gebruik makend van zijn volledige rechtsmacht om in een werkelijke leemte in het Statuut van de ambtenaren te voorzien, de bepalingen van het Statuut heeft aangevuld.

c) Overigens zag de Commissie een „verzoek” tot zich gericht en geen „klacht”. Terwijl het nu enerzijds waar is dat een klacht er toe strekt een bestaande rechtsorde te wijzigen, en in verband daarmee binnen een vaststaande termijn moet worden ingediend, is het anderzijds ook niet voor betwisting vatbaar dat een verzoek, waarmee de bevestiging van een recht wordt beoogd, op de toekomst gericht kan zijn, en niet noodzakelijkerwijze binnen een bepaalde termijn behoeft te worden gedaan. Nu zijn de rechten, waarop een ambtenaar, bij een statutair stelsel zich kan beroepen, hoofdzakelijk het recht op salaris en het recht op een rang. Daar nu eenmaal het recht op salaris noodzakelijkerwijze het recht op een bepaalde salaristrap inhoudt, heeft verzoeker, aangezien

hij te allen tijde het recht heeft om te eisen dat zijn salaris op de juiste wijze wordt berekend, tevens het recht om toekenning te vorderen van de salaristrap die daarvoor noodzakelijk is.

d) Anderzijds is het de plicht van de administratie zijn ambtenaren de beste behandeling overeenkomstig de meest gunstige uitleg van het Statuut te verzekeren. Dit is een fundamenteel rechtsbeginsel, dat tegelijkertijd beantwoordt aan het vereiste van „de beste werking van de dienst”, neergelegd in de considerans van het Statuut.

e) Overigens moet worden opgemerkt dat de in het geding zijnde kwestie, hoe ook de beslissing van het Hof over de ontvankelijkheid van het onderhavige beroep mag luiden, in de toekomst nogmaals zal kunnen worden opgeworpen,

- namelijk zowel bij de administratieve handeling, gevormd door de betaling van het salaris, daar dit ook wordt berekend aan de hand van de salaristrap (exceptie van onwettigheid),
- als bij de toekenning van de nieuwe salaristrap per 1 januari 1966.

f) Wat ten slotte de noodzakelijkheid betreft om de stabiliteit van de administratieve verhoudingen niet aan te tasten, heeft het Hof er al mee ingestemd dat de „indeling” van de ambtenaren kan plaatsvinden na hun „integratie”. Het is moeilijk in te zien waarom deze splitsing van handelingen zich niet zou kunnen uitstrekken tot de vaststelling van de salaristrap, te meer daar er in artikel 102, lid 4, b), waar gesproken wordt van de „ambtenaar” van de groep van de talendienst en niet van het „personeelslid” (artikel 102, lid 1), klaarblijkelijk van uitgegaan wordt, dat de vaststelling van de salaristrap eerst kon plaatsvinden na de integratie. De handhaving van deze stabiliteit beoogt overigens het verbreken van een gegeven administratieve of juridische orde te voorkomen. Welnu, dit verbreken zou zich kunnen voordoen in die gevallen waarin een rang wordt gewijzigd, aangezien iedere vaststelling van een rang invloed op de begroting heeft en een bepaald ambt blokkeert. Maar het treedt niet op, als een salaristrap wordt gewijzigd, omdat immers noch de begroting noch het aantal ambten daardoor zouden worden beïnvloed.

Verweerder voert hier met name tegen aan, dat het argument dat de Commissie een „verzoek” en geen „klacht” tot zich gericht zag, geen steek houdt, omdat het immers enerzijds verzoeker zelf is die zijn administratief beroep betitelt als verzoek en klacht, en omdat anderzijds in de artikelen 90 en 91 slechts tegelijkertijd gesproken wordt van verzoek en klacht om deze aan dezelfde regels te onderwerpen.

Verweerder brengt ten slotte het arrest van het Hof in de gevoegde zaken 50, 51, 53, 54 en 57-64 in herinnering.

Ten aanzien van de feiten

1. Schending van artikel 102, lid 1, van het Statuut van de ambtenaren

Verzoeker betoogt dat hij, voordat het Statuut op hem van toepassing werd, stilzwijgend de rang L A/4, salaristrap 7, had verkregen in ver-

band met de aard van zijn werkzaamheden. Derhalve had hij het recht die indeling te behouden na zijn integratie overeenkomstig artikel 102, lid 1, van het Statuut, en een aanvullende salaristrap te verkrijgen ingevolge lid 4, *b*), van datzelfde artikel. Zijn aanstelling in de rang L A/4, salaristrap 5, die plaats heeft gevonden op 23 september 1963, is dus in strijd met het Statuut van de ambtenaren.

Verweester brengt hier tegen in dat, aangezien verzoeker behoort tot de groep van de talendienst, op hem niet het bepaalde in artikel 102, lid 1, van het Statuut, maar dat in artikel 102, lid 4, *b*), van toepassing is.

Overigens was de indeling van verzoeker in L A/5, salaristrap 8, geheel overeenkomstig de leden 1 en 4, *b*) van hogergenoemd artikel 102, dat betrekking heeft op de integratie-procedure. Deze procedure bevat geen voorschrift omtrent de herindeling in L A/4. Het ambt van „hoofd van een groep vertalers” is, als categorie, pas door het Statuut in het leven geroepen. Voor de inwerkingtreding daarvan bekleedde verzoeker het ambt van „reviseur”, en op grond van dat ambt is hij in vaste dienst aangesteld in L A/5, salaristrap 8.

Bij een tweede herindeling, wel te onderscheiden van die bij zijn vaste aanstelling, heeft verzoeker bij besluit van 23 september 1963, de rang L A/4 verkregen als gevolg van het feit dat de functie van „hoofd van het bureau terminologie”, die hij bekleedde, gelijk gesteld moest worden met die van „hoofd van een groep vertalers” in de zin van bijlage I van het Statuut.

Er heeft hier dus geen enkele schending van artikel 102, lid 1, van het Statuut plaatsgevonden.

Na te hebben geantwoord dat zowel lid 1 als lid 4, *b*) van artikel 102 van het Statuut van toepassing zijn op de ambtenaren van de groep van de talendienst, merkt *verzoeker* op dat hij, voordat het Statuut in werking trad, niet de werkzaamheden van „reviseur” uitoefende maar die van „hoofd van het bureau terminologie”, welke veeleer vallen onder een ambt L A/4 dan onder een ambt L A/5.

Gezien een en ander is het onjuist te stellen dat de indeling van verzoeker in L A/4 niet valt onder artikel 102 van het Statuut, vooral omdat

- het besluit waarbij hij werd ingedeeld in rang L A/4 terugwerkende kracht had tot 1 januari 1962, datum van inwerkingtreding van het Statuut;
- het Statuut de overgang naar een hogere rang uitsluitend kent als gevolg van een bevordering, een vergelijkend onderzoek of de in artikel 102, lid 1, bedoelde indeling;
- geen gemeenschappelijk besluit door de instellingen genomen is omtrent harmonisatie, zodat ook de herindeling, waarover *verweester* spreekt, niet gerechtvaardigd zou kunnen worden op basis van een dergelijk besluit.

2. Schending van de bij herwaardering van een ambt van toepassing zijnde bepalingen

Verzoeker betoogt dat hij, omdat hij immers krachtens artikel 102 van het Statuut ingedeeld is in L A/4, het recht had om in zijn nieuwe rang dezelfde salaristrap te krijgen als die welke hij had in zijn vorige rang, gezien het bepaalde in artikel 102, lid 4, b).

Verweerster is daarentegen van mening, dat, aangezien de in het geding zijnde herindeling niet het gevolg is van een herwaardering van het ambt, de normen, ontleend aan het arrest 70-63 betreffende salaristrappen, in dit geval geen toepassing konden vinden. Dit arrest heeft immers betrekking op een geval van herwaardering van een ambt, terwijl het in het onderhavige geval louter om een waardering gaat, daar — voor wat betreft personeelsleden die, zoals verzoeker, op contract waren aangenomen — vóór de inwerkingtreding van het Statuut geen enkel ambt in de zin van het Statuut bestond. Bovendien dient te worden bedacht dat, al moge het dan volstrekt aannemelijk zijn dat — zoals in de zaak 70-63 — de door het Statuut ingevoerde nieuwe indeling van de ambten op min of meer indirecte wijze een terugwerkend gevolg heeft gehad met betrekking tot de ambtenaren van de E.G.K.S., deze oplossing toch niet kan worden toegepast voor personeelsleden die, voor de inwerkingtreding van het Statuut, al een contract hadden.

In die omstandigheden was de enige regel die voor de berekening van de aan verzoeker toe te kennen salaristrap kon worden toegepast, die van het gemene recht, die klaarblijkelijk volgt uit het geheel van bepalingen van het Statuut op dit terrein, en die er toe strekt om zoveel mogelijk iedere onderbreking in de vooruitgang, welke de bezoldiging van de ambtenaar gedurende zijn hele loopbaan moet kennen, te voorkomen.

Verzoeker antwoordt dat het, zelfs in het geval dat aan het oordeel van het Hof onderworpen is in de zaak 70-63, niet zeker is dat de door de heer Collotti uitgeoefende werkzaamheden overeenkwamen met een nauwkeurig bepaald ambt bij de groep van de talendienst.

Wat nu het onderscheid betreft tussen het systeem van het Statuut en het contractuele systeem van vóór het Statuut, zij opgemerkt dat de personeelsleden, die op contract waren aangesteld, zich in werkelijkheid geplaatst zagen onder een statutair stelsel, ten aanzien waarvan zij geen bijzondere afwijking konden eisen. Enerzijds heeft een zeker aantal administratieve handelingen die passen in een wezenlijk statutair systeem betrekking op verzoeker zelf; anderzijds was de integratieprocedure waaraan de E.G.K.S.-ambtenaren en de E.E.G.-personeelsleden op contract onderworpen zijn geworden in wezen identiek.

Hoe het ook zij, het feit zelf dat het besluit betreffende de herindeling van verzoeker terugwerkende kracht had tot de datum van inwerkingtreding van het Statuut, bewijst dat die herindeling, ook voor verweerster, een herwaardering van het ambt betekende.

IV — Procedure

Overwegende dat de schriftelijke behandeling regelmatig is verlopen;

dat het Hof van Justitie (Tweede Kamer), op rapport van de Rechter-Rapporteur, de Advocaat-Generaal gehoord, heeft beslist dat er geen aanleiding was tot een instructie;

dat partijen ter zitting van 7 oktober 1965 zijn gehoord in hun mondelinge toelichtingen;

dat de Advocaat-Generaal ter zitting van 10 november 1965 zijn conclusie heeft genomen;

TEN AANZIEN VAN HET RECHT

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

Overwegende dat verzoeker zich tot het Hof heeft gewend ter zake van het uitblijven van een beslissing van de Commissie in antwoord op zijn verzoek of klacht van 30 oktober 1964 betreffende de hem bij besluit van 23 september 1963 toegewezen indeling;

dat het beroep volgens verweerster in werkelijkheid gericht zou zijn tegen het besluit van 23 september 1963; dat het dus niet-ontvankelijk zou zijn omdat het tardief is;

Overwegende dat, ingevolge artikel 91, lid 2, van het Statuut van de ambtenaren, beroepen bij het Hof van Justitie moeten worden ingesteld binnen een termijn van drie maanden, te rekenen vanaf de dag waarop het betwiste besluit aan de betrokkene ter kennis wordt gebracht;

dat een verzoek of een klacht, voor zover niet binnen de gestelde termijn ingediend, dus het verval van recht, dat het gevolg is van het verstrijken van die termijn, niet kan voorkomen;

dat in dit geval het besluit over zijn indeling van 23 september 1963 op zijn laatst op 20 september 1963 ter kennis van verzoeker is gebracht;

dat zijn verzoek of klacht van 30 oktober 1964 dus ingediend is na het verstrijken van de termijn van drie maanden, zoals bedoeld in artikel 91, lid 2, van het Statuut;

Overwegende dat verzoeker stelt, dat hij zich niet met een klacht tot de Commissie heeft gewend, maar met een verzoek „dat de bevestiging van een recht ten doel had”;

dat hij aanvoert, dat een dergelijk verzoek niet noodzakelijkerwijze binnen een bepaalde termijn behoeft te worden ingediend;

dat er geen aanleiding bestaat om in te gaan op het door verzoeker gemaakte onderscheid tussen de beide in artikel 90 van het Statuut gebruikte termen;

dat toch noch een klacht noch een verzoek een beroepstermijn opnieuw kunnen doen ingaan ten gunste van de belanghebbende, wanneer

zij betrekking hebben op de wettigheid van een handeling die hij heeft nagelaten binnen de gestelde termijnen aan te vallen;

Overwegende dat de aan verzoeker gedane mededeling dat zijn verzoek of klacht in studie was genomen, de termijn van artikel 91 niet opnieuw kon doen aanvangen;

dat immers een dergelijk antwoord om te wachten, in de zin van artikel 91, gelijk te stellen is aan het uitblijven van een beslissing;

dat het dus de termijn, die toegestaan is voor het instellen van een beroep bij het Hof van Justitie, niet heeft kunnen doen herleven;

Overwegende dat verzoeker zich beroept op het nieuwe feit dat, volgens hem, gevormd wordt door het op 7 juni 1964 in een geding tussen het Hof en een van deszelfs personeelsleden gewezen arrest 70-63;

dat bij dat arrest een individueel besluit betreffende de indeling van het betrokken personeelslid werd vernietigd;

Overwegende dat de rechtsgevolgen van een door het Hof in een twistgeding gewezen arrest, houdende nietigverklaring van een handeling van een instelling, uitsluitend de bij het geding betrokken partijen raken en de personen die rechtstreeks betrokken zijn bij de nietigverklarde handeling zelf;

dat een dergelijk arrest slechts ten aanzien van hen een nieuw feit kan opleveren en de termijnen voor het instellen van beroep bij het Hof opnieuw kan doen lopen;

dat, aangezien zulks hier niet het geval is, het beroep derhalve niet-ontvankelijk is;

Ten aanzien van de kosten

Overwegende dat verzoeker in zijn beroep in het ongelijk gesteld is; dat krachtens artikel 69, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering de in het ongelijk gestelde partij in de kosten wordt verwezen; dat evenwel krachtens artikel 7 van het Reglement voor de procesvoering in geval van door personeelsleden der Gemeenschappen ahangig gemaakte beroepen de door de instellingen gemaakte kosten te haren laste blijven;

Gezien de processtukken;

Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;

Gehoord partijen in haar pleidooien;

Gehoord de conclusie van de Advocaat-Generaal;

Gelet op het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Economische Gemeenschap;

Gelet op de artikelen 90 en 91 van het Statuut van de ambtenaren van de Europese Economische Gemeenschap en van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie;

Gelet op de artikelen 69 en 70 van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede Kamer),

rechtdoende,

Verwerpt het beroep 12-65 als zijnde niet-ontvankelijk;
Veroordeelt verzoeker in de proceskosten, met uitzondering van die welke door verweerster zijn gemaakt;

Ontzegt het meer of anders gevorderde.

Aldus door het Hof gewezen en ondertekend te Luxemburg op veertien december negentienhonderdvijfenzestig.

Strauß

Donner

Monaco

Uitgesproken ter openbare zitting, gehouden te Luxemburg op veertien december negentienhonderdvijfenzestig.

De Griffier,
A. Van Houtte

De President van de Tweede Kamer,
W. Strauß

Conclusies van de Advocaat-Generaal Joseph Gand
van 10 november 1965

(zie zaak 52-64)